

ročník I.

neděle 14. února 2021

Muzeum Českého ráje: exponát měsíce * Turnovsko: Příchod vlků do Českého ráje
Vlastibořice * Pěnčín * Kittelovo muzeum * Loužnice
Havlíčková Jilemnice * Jičínský zpravodaj: 74. pěší pluk pořád žije
Mnichovo Hradiště vylepšuje náměstí * Liberec: Liebeigovo městečko a Baťův dům

Zima na Železnobrodsku

Loužnický zpravodaj

Ctěný čtenáři!

Před týdnem jsem se tu vyznal ze zájmu o meze, katastry a hranice.
A to jsem vám ani nepověděl, že když se vydám z chalupy přes kopec na Paldu

nebo Prajzák, octnu se po půl až třičtvrtě hodince na Jičínsku, tedy v kraji Královéhradeckém. V tom okamžiku vypustil kdosi neznámý do mediálního prostoru větičku, že vláda chce zamezit cestování mezi kraji. Zatímco primátor Hřib a hejtmanka Pecková škemrali a hejtman Půta maloval čerta na zeď v podobě jakési celnice u Svijan, já se tetelil radostí, kterak si – vybaven znalostmi – budu přivydělávat jako převaděč mezi Újezdem pod Troskami (ORP Jičín, Hradecký kraj) a Rovenskem (ORP Turnov, Liberecký kraj) Nakonec se na vládě nic takového neprojednávalo a zpráva se vyjevila jako kachna, jak se teď píše hoax a dřív se říkalo pitomost. Ale příroda nás vzápětí poučila, jak takovou demobilitu obyvatel zajistit elegantně. Napadlo patnáct čísel sněhu... *f.*

turnov

Muzeum Českého ráje: Exponát měsíce února – ježovka

Tedy v Čechách dosud nepopsaný druh ježovky rodu *Cidaris*.

Jde o část (polovinu) dobře zachované schránky ježovky s pískovou výplní. Jelikož se jedná o polní nález, oblasti ústního a řitního otvoru ani zbytek schránky se nedochovaly, resp. nebyly nalezeny. Přesto se jedná o unikát, protože zatím nejsou známe záznamy o podobném nálezů z území Čech.

V roce 2020 se podařilo do sbírek Muzea Českého ráje v Turnově získat sbírku zkamenělin z Újezdu Pod Troskami. Soubor zkamenělin křídového stáří by nebyl až tak výjimečný, kdyby neobsahoval unikátní vzorek v podobě krásně zdobené schránky ježovky. Nález pochází z let 2010 - 2015 a vzhledem k tomu, že se jedná o polní nález, je neuvěřitelné, že nedošlo k úplné zkáze schránky, a že se jí podařilo sběrateli, panu Zdeňku Staňkovi, v tak zachovalém stavu nalézt.

Podkožní schránky ježovek, ale i dalších živočichů, jsou tvořené převážně uhličitanem vápenatým (kalcitem) a často v kyselém prostředí křídových pískovců došlo k jejich rozpuštění.

Rod *Cidaris* představuje asi nejznámější pravidelné ježovky. Název pochází z řečtiny a slovo *cidaris* původně označovalo turbany Peršanských vládců. Tyto ježovky se obvykle vyskytují v hloubkách do 100 m v mořích s normální slaností, což odpovídá charakteru mělkého moře, které se v období křídý na území Českého ráje rozlévalo. Na Turnovsku se hojně nacházejí ježovky rodu *Micraster*, případně *Gauthieria*, ale popis výskytu cidaridních ježovek z této oblasti dosud chybí.

Čekání na příchod vlků do Českého ráje

Jediným vlkem v Českém ráji je aktuálně jen tento vycpaný jedinec na Správě CHKO. Ochránci přírody ale říkají: prozatím. Jedná se o asi dvouletou vlčici, sraženou počátkem minulého roku na silnici I/35 u Paceřic.

Podle názoru ochránců přírody není otázkou, zda se vlci v některé části Českého ráje trvale usadí, ale kdy se to stane.

„Vlci se tu občas vyskytnou, jedná se ale jen o migrující jedince. Vidění byli například v okolí Malé Skály,“ potvrzuje postupný návrat psovitých šelem do naší přírody vedoucí Správy CHKO Český ráj Jiří Klápště: „Dokladem je vlčice, která v loňském roce neslavně skončila na silnici u Paceřic. Zadalí jsme genetický screening, který prokázal původ z lužické populace vlků.“

Trvalá přítomnost vlků v oblasti Českého ráje je pro většinu zdejších lidí jen těžko představitelná. Především kvůli hustému osídlení, které neumožní vytvoření dostatečného teritoria k lovu. Vedoucí chráněnky si ale menší vlčí smečku umí představit například v žehrovských lesích: „Jsou rozlehlé, jedná se o relativně klidnou oblast, která by menší smečce poskytla dostatek potravy i vhodné úkrytové možnosti,“ říká Jiří Klápště a předpokládá, že si tam vlci dříve nebo později najdou cestu.

Odkud mohou psovitě šelmy, opředené hrůzostrašnými příběhy do Českého ráje přijít? Stabilní populace je na Kokořínsku, což není pro takové cestovatele žádná velká vzdálenost. Nepřekonatelnou překážkou je ale nově oplocení u D10. Pokud se vlci v kraji hradů a pískovcových skal objeví, bude to ze severu.

Na působení vlků existují především dva nejvíce rozšířené pohledy. První mluví o jejich prospěšnosti v roli přirozeného regulátora počtu přemnožené vysoké a černé zvěře, která způsobuje škody v lesích. Naopak velmi negativní stanovisko tradičně zastávají například chovatelé, kterým vlci začnou regulovat počty ovcí.

„Většina chovatelů ovcí nebo skotu není na vlka v Českém ráji připravena, v tomto ohledu lze očekávat střet. Nabízíme ale součinnost, pokud někdo bude mít snahu se na příchod vlka připravit. Takovému dialogu se rozhodně nebráníme a pomáháme společně najít cestu ke zmírnění dopadů, i z hlediska finančního zabezpečení,“ uzavřel vedoucí Správy CHKO Český ráj Jiří Klápště.

/ Pavel Matys, Turnovsko

No, nevím, jestli se těším na příchod vlků do Ráje.

Stačilo mně, když se mi za chalupou usídlil zubr. Nebyl to moc příjemný pocit, vracet se v noci z hostince přes pole, když nevíte, kde ta hrouda chlupů zrovna leží.

turnovsko

VLASTIBOŘICE – Se zpožděním mně vlastním dostalo se mi do rukou listopadové vydání zpravodaje *Obec Vlastibořice*. Zaujal mne tento článek:

Zvonice a kostel ve Vlastibořicích. Chcete je?

Rád bych v tomto článku nabídl všem obyvatelům obce nahlédnutí do jednoho jejího problému a možná tím vyzval k zamyšlení a na toto téma zažehl veřejnou diskusi.

Centrum naší obce, přirozené i historické, tvoří krásný areál kostela sv. Kateřiny se hřbitovem a dřevěnou zvonící. V Kvačkově kronice se lze dočíst o tom, jak Roubínek z Jiviny zvonici stavěl, kolik za to dostal zapláceno a podobně. Víme, že první zmínka je ze zádušních účtů z roku 1632. Podobnou zvonici nalezneme v Rovensku pod Troskami, kde jsou zvony obrácené vzhůru.

Obě zvonice vznikly v téže době. Tedy v době, kdy Evropu pustošila třicetiletá válka. A v naší obci vznikla na tu dobu celkem velkolepá stavba. Přestože o tom není nikde žádná zmínka, je z doby vzniku celkem logické vyvozovat, že stavba byla iniciována, anebo že byla minimálně zčásti financována nejmocnějším mužem té doby a zároveň majitelem panství, pánem Albrechtem z Valdštejna (†1634). Dále už můžeme romanticky spekulovat o tom, jak generalissimus rakouské armády někdy možná vlastnoručně podepsal stavbu zvonice v „Lastiboritz“. Která pak zažila velký požár, války i komunismus a celou dobu přítom dohlížela na život Vlastibořičanů.

Tento článek však není o historii. Když jsme nad věcí se třemi dalšími zastupiteli diskutovali, vyšlo najevo pár skutečností. Hřbitov, zvonice i kostel jsou v majetku církve. Za hřbitov vybírá obec poplatky, hřbitov udržuje, ráda by opravila hřbitovní zdi, ale hřbitov jí nepatří. Kostel i zvonice volají po rekonstrukci. Bylo tedy logické vyvolat jednání se zástupci římskokatolické církve z litoměřické diecéze. Oslovili jsme nejprve pana faráře ze zdejší farnosti, který vlastibořickou farnost spravuje, aby se s námi sešel a sdělil nám svůj pohled na věc. Jednání s panem farářem bylo moc srdečné a milé. Před schůzkou jsme si udělali průzkum, jak by na zvonici šlo získat nějaké peníze z dotací. Z různých informačních zdrojů jsme měli za to, že se církev k dotacím dostane snadněji než obec, a že by bylo pěkné tyto památky zachránit. Pan farář nám se stále stejným a upřímným úsměvem sdělil, že církev nejen hřbitov, ale i kostel a zvonici obci velmi ráda daruje, to že není problém. Dle jeho sdělení jsou pro církev dotace ještě méně dostupné, než pro obec.

Paní starostka poté napsala dopis panu biskupovi do Litoměřic, ve kterém žádá o převod hřbitova do vlastnictví obce a o pomoc při opravách kostela a zvonice. Celou věc později završil pán v černém saku a v černých brýlích, který vystoupil

z černého mercedesu a začal si kostel, zvonici i celý hřbitov fotit. Paní starostka mi pak celou věc podala zhruba následovně: „Pán se mi představil, že je z biskupství z Litoměřic. Zaradovala jsem se, že je to asi odpověď na náš dopis. Rychle mě vyvedl z omylu. Prý plní úkol – monitoring církevních staveb v našem kraji. Vysvětlila jsem mu, o co žádáme. Vzala jsem ho do kostela a do zvonice. Všechno si fotil. Když jsem mu začala líčit, co je všechno potřeba udělat, tak se na mne shovívavě usmál a řekl, že naše dvě stavby jsou ještě v pořádku. Jenom jsem čekala, kdy mi ještě požehná. Tak nějak mu to bylo skoro jedno. A ještě se mě zeptal, zda jako obec nechceme kostel a zvonici do vlastnictví. Tak jsem mu řekla, že klidně, ale až budou obě stavby opravené. Prý se mi někdo během prosince ozve. Neřekl však, kterého.“

Naše původní představa, že by církev do těchto památek v následujících letech dala i jen korunu, je tedy dosti bláhová. A tím se dostáváme k jádru problému. Církev nic neopraví. Obec na to nemá, navíc máme další návrhy výhodných koupí pro obec s vidinou dalších obřích nákladů...

Okrajově jsem tuto věc probral s Milanem Jelínkem, který opravě zvonice věnoval mnoho času, sil a odnesl si z akce hořkou pachut' lidské zloby a závisti. Navíc mi sdělil, že zvonice je nakloněná k Zajíčkovým jak šikmá věž v Pise.

Rozpočet na opravy je tak zlým snem každého starosty a starostky. A to mluvím jen o zvonici, na kostel nechci ani pomýšlet. Přátelé, sousedi, ve věci budeme ještě s litoměřickou diecézí jednat. Zkrátka bych rád všem navrhl k zamyšlení, nabízí se občanská iniciativa, veřejná sbírka, nadace? Kdo by měl jakýkoliv nápad, jak to udělat, abychom nezruinovali obecní pokladnu a aby nám zároveň zvonice nespadla k Zajíčkovým na zahradu a v kostele, aby nám na hlavu

nespadl strop (a ten se propadá hodně), přijďte nám to sdělit, na úřad nebo na zastupitelstvo. Všechny nápady, podněty, zkušenosti nebo rady jsou vítány. Zvonici máme ve znaku obce, stojí tu téměř 400 let. A kostel možná již 800 let nebo více... Chcete je? Co si o tom myslíte?

/ Honza Ledabyl, Obec Vlastibořice, foto: archiv obce a Miloslav Rejha / Wikipedie

železnobrodsko

PĚNČÍN – Nezabývám se často rozpočty obcí, je to pro čtenáře nuda, ale tohle mne zaujalo. Krom toho, že Pěňčín bude v novém roce upravovat hřbitov, dětské hřiště, brouzdaliště, školku, pořizovat stříkačku hasičům, opravovat silnici i stavět most, rekonstruovat radnici i obecní domy, koupila obec koncem minulého roku objekt bývalé restaurace Formanka. Tento rok bude o diskusi, jak s touto nemovitostí naložit a co by v centru obce mělo vzniknout.

Hm, nejsem z Pěňčina, ale já bych hlasoval pro hospodu. Jen to jméno bych změnil. Co třeba Pěňička?

PS – Pěňčín se chystá vylepšit mnoho věcí, tak dodám, že bude letos hospodařit se schodkem 17 milionů. Má ale našetřeno dvacet, takže se možná v Pěňčíně proinvestují do lepších příštích. Jen aby to pak bylo kde oslavit!

KRÁSNÁ – V Krásné, která spadá taky do železnobrodského Pěňčina, je **Kittelovo muzeum**. Muzeum je zavřené, ne tak výdejní okénko s prodejem sirupů. Funguje od pondělí do pátku od 9 do 16 hodin. V nabídce je už i úplná novinka Syrob Růžový květ. Jestli rozumím záplavě slov, kterou jsem o tom přečetl – na Genusu i v pěňčinském zpravodaji – tak jde o sirup s vůní květin a je BIO až oči přecházejí.

Ve Zpravodaji obce Pěňčín jsem se dočetl, že sirup byl vůbec poprvé v České republice vyroben s použitím celosvětově unikátní metody přírodní konzervace. Ojedinělou technologii vyvinula společnost Kitl ve spolupráci s vědci z Výzkumného ústavu rostlinné výroby a Výzkumného ústavu potravinářského v Praze.

K zakonzervování sirupu použili silice z růžových lístků, a tak je zcela přírodní, bez jediné umělé přísady, pouze z toho, co lze získat z květů růží. Syrob Kitl Růžový květ je doslova přírodou v lahvi. „Místo tradičních, rizikových konzervantů, používáme přírodní, biologicky aktivní látky z růže stolisté,“ vysvětluje docent Roman Pavela z Výzkumného ústavu rostlinné výroby v Praze. Tyto látky mají významné antioxidační účinky s příznivým dopadem na imunitní systém. Zároveň vytvářejí v sirupu prostředí, které brání rozvoji škodlivých plísní a sirup znehodnocujících bakterií. Kitl

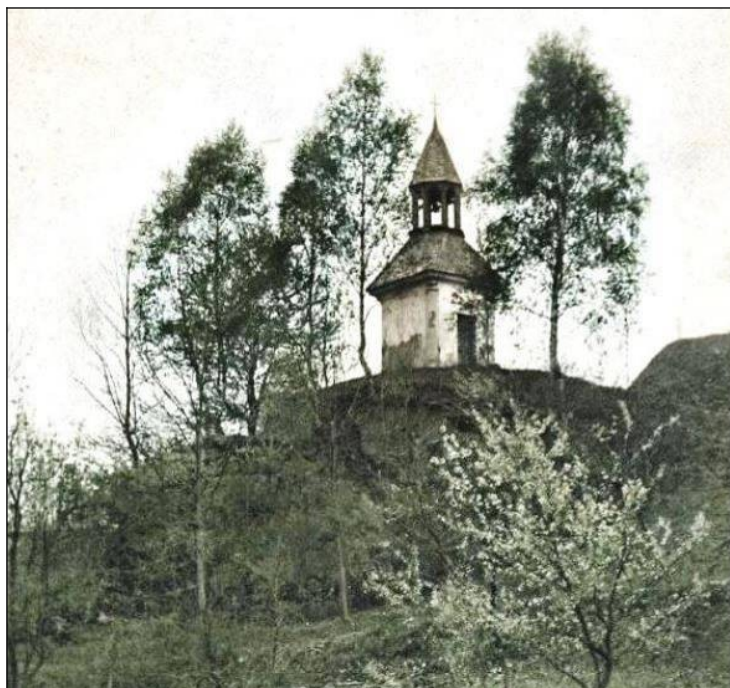

Syrob Růžový květ je jedenáctým sirupem v řadě uvedeným společností Kitl na trh. Firma se specializuje zejména na výrobu bylinných a ovocných sirupů, s důrazem na využívání surovin z biologického a k přírodě šetrného hospodářství.

Má i vlastní sady a pěstitele si přísně vybírá...

A to by stačilo, nebo mě budete podezírat, že mně firma dala sirup zdarma.

Ted' se podívejte po zasněženém okolí, tedy Loužnici, fotografiemi mne zásobila ctěná kolegyně Jana Matěásková, vydavatelka Loužnického zpravodaje.

HOLDOVACÍ SLAVNOST STROMKOVA
Dne 5. května 1917 konala se slavnost stromková na oslavu nastoupení na trůn Jeho Veličenstva císaře krále Karla I. s tímto pořadem: proslov správce školy o významu slavnosti. Přednes vhodných básní a písní. Sazení stromků. Rakouská hymna. Vysázeny byly tři lipky u „Zvoničky“. Lipky daroval okresní výbor v Železném Brodě, kůly k nim daroval pan Alois Ludvík, učitel v Loužnici.

Foto: císařovna Zita, zvonička Loužnice

Pokračování příště....

Tohle je ale půvabná zvonička...

Loužnické obecní smrky. Už nestojí. Bude z nich besídka a pódium na koupališti.

jilemnice

Jilemnice je místem paměti. Je tu prokletý dům Hajnů, tady po promenádě kulhal šílený Malina

Jilemnice není spisovateli Jaroslavu Havlíčkovi pouhou kulisou jeho děl, je to zásadní místo, kde se odehrávají příběhy nejvýznamnějšího představitele domácí psychologické prózy, plachého vypravěče, který v Jilemnici přišel na svět právě před 125 lety.

Jaroslav Havlíček se narodil 3. února 1896 v Jilemnici v domě čp. 54. Dům, dříve zvaný Hamplhaus, v Dolní ulici dodnes stojí. „Kdysi zde stával nevelký dřevěný domek se světnicí a světničkou. Obyvatelé se živili ševcovinou a tkalcovstvím. Domek koupil roku 1870 František Hampl, vynikající tkadlec. A protože měl zároveň obchodního ducha, osamostatnil se a zavedl si rozvětvený textilní obchod. Už v roce 1872 mohl starou roubenku strhnout a nahradit ji

na jilemnické poměry pěkným patrovým zděným domem se zdobnou, dosud zčásti dochovanou fasádou. Jeden z bytů v prvním poschodí si na sklonku 19. století pronajal učitel Josef Havlíček (1864 – 1927). Nejprve působil v Mříčné, později pak na chlapecké škole obecné v Jilemnici, učil také na průmyslové pokračovací škole a na hospodářské škole. Jako dobrý muzikant si přivydělával výukou hry na housle,“ uvádí Jan Luštinec, bývalý ředitel Krkonošského muzea.

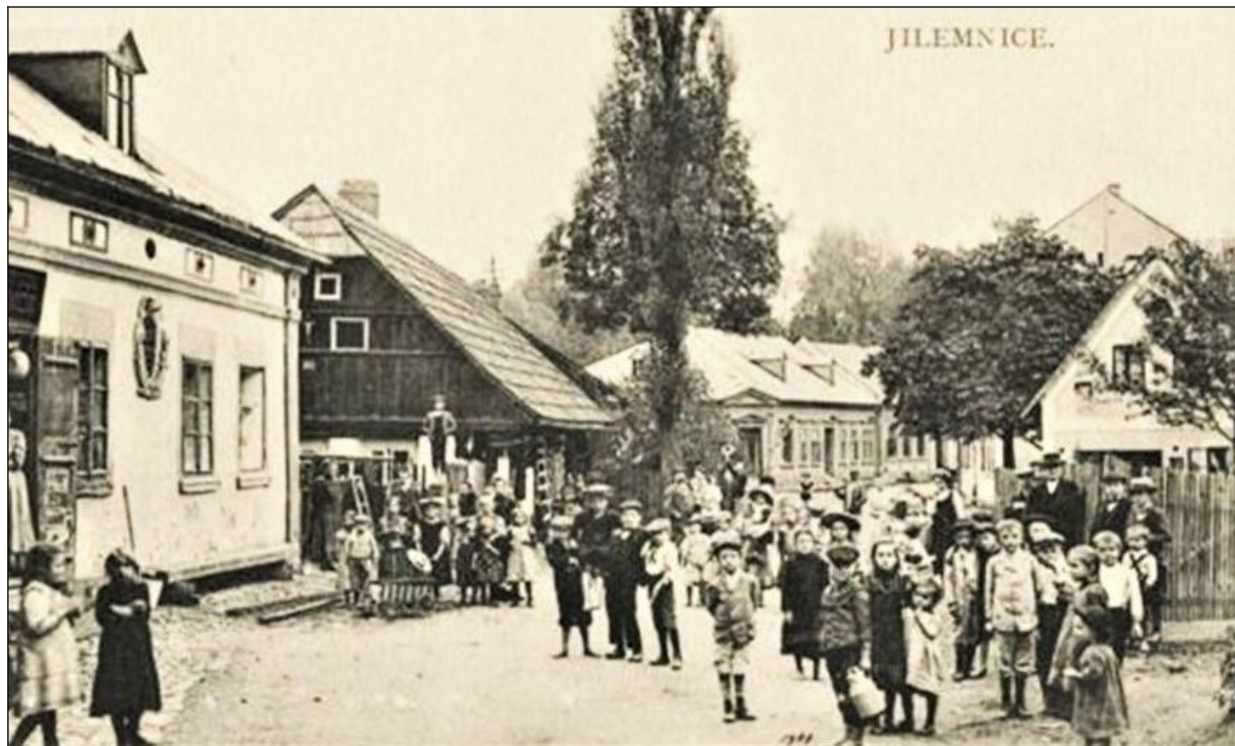

foto Václav Myslivec, Zpravodaj města Jilemnice

„Každý, kdo osobitě prostředí Hamplhausu poznal, snadno pochopí, odkud Jaroslavova vnímavá, přecitlivělá mysl vybavená bujnou fantazií čerpala své první silné podněty. Tmavé kouty, výklenky, zákoutí, za Havlíčkova dětství prohlubované plachým světlem svíci či petrolejky... Tady pochopíme mnohé z toho, co Havlíček ve svých povídkách z dětství tak mistrně charakterizuje. Havlíčkovo dětství ubíhalo v hezkém rodinném prostředí. Otec, vážený učitel, způsobem svého života plně zapadal do jilemnické společnosti. Patřil k místní honoraci a snažil se vždy dbát na to, aby Jaroslav i jeho starší bratr Josef měli vše, co potřebují. Smysl pro rodinnou pohodu měla také matka, dcera hraběcího nadlesního, žena pečlivá, se smyslem pro pořádek,“ pokračuje neúnavný publicista Jan Luštinec.

Havlíčkovo dospívání a první světová válka byly „podloží“, ze kterého Havlíček čerpal celý život. Kraj i místní obyvatelé Podkrkonoší poznával především díky pravidelným návštěvám prarodičů v Hrabačově, kde jeho dědeček pracoval jako hostinský. Podkrkonoší a jeho rodná Jilemnice byly pro něj největšími inspiračními zdroji.

Rodný dům spisovatele je u vchodu z ulice osazen pamětní deskou z roku 1996. Nový majitel, jilemnický rodák, běžec na lyžích, Stanislav Henych, nechal dům opravit. Byly obnoveny původní růžice pod okny a dekorativní lvi na rozích. Ve spolupráci s architektem Alexandrem Holubem byla dostavěna půlkruhová přístavba s ohledem na podkrkonošský stavební ráz.

Dolní ulice v Jilemnicích v roce 1910

Foto Krkonošské muzeum

Budoucí spisovatel nejprve studoval v Jilemnicích, posléze přešel na jičínskou reálku, kde v roce 1913 také odmaturoval.

Po maturitě prožíval léto v Jilemnicích. Ve své tvorbě se k němu vrací jako k bezstarostnému času studentského veselí, kde se zároveň prvně shledává se svoji budoucí ženou Marií, dcerou jilemnického mydláře.

Rodiče mu zakázali studium malířství na UMPRUM, a tak nastoupil roční abiturientský kurz při Obchodní akademii v Chrudimi. Do Prahy se dostal až následující rok, studoval obor obchodních věd na České vysoké škole technické a ve studiu nikdy nevynikal.

V roce 1915 byl odveden jako jednoroční dobrovolník k 74. pěšímu pluku do Kadaně. V Jablonci absolvoval důstojnickou školu, ale neměl vojenské ctižádosti a jeho jedinou ambicí bylo vrátit se jako raněný do jilemnického lazaretu. Třikrát putoval na frontu: v roce 1916 do Haliče a Volyňska, v roce 1918 do Itálie, v lazaretu pobyl dvakrát. Po válce se ještě účastnil bojů na Slovensku.

Jilemnické náměstí v době Havlíčkova narození. Foto J: Vejnar, Krkonošské muzeum

V roce 1919 obnovil vysokoškolská studia a začal v rámci praxe pracovat jako úředník v Živnostenské bance v Praze, kde už zůstal, zatímco studií zanechal. V roce 1921 se oženil s Marií Kraus(e)ovou (1898 v Jilemnicích – 1995 v Praze), se kterou se dávno znal a znovu se náhodou potkali při všesokolském sletu. V roce 1922 se jim narodil syn Zbyněk (+ 1969), psychiatr a básník, čelný představitel tzv. Spořilovských surrealistů. Odstěhovali se do pražské Krče, o dva roky později přišla na svět dcera Eva, pozdější výtvarnice. V roce 1929 se přestěhovali do rodinného domu na Spořilově, do ulice Jihozápadní III. Ve vedlejším domě – míním, byť jasné důkazy pro to nemám – bydlel Jaroslavův starší bratr Josef s manželkou, taky Marií.

Havlíčkovu literaturu ovlivnili písmáci a spiritisté, napsal několik románů, jejichž děj je zasazen do maloměsta na přelomu 19. a 20. století. Popisuje tragické lidské osudy, duševní stavy často velmi narušených lidí a extrémní situace.

První román vydal Havlíček v roce 1935. Měl se jmenovat *Petrolejové lampy*, ale nakladatel změnil název na *Vyprahlé touhy*. Pod známým titulem vyšlo až přepracované, posmrtné vydání v roce 1944. *Petrolejové lampy* měly být součástí třídílného cyklu románů z maloměstského prostředí podkrkonošské Jilemnice. Na druhém díle, *Vlčí kůži*, začal Havlíček pracovat až v roce 1939 a nedokončil ho. Úvodní část se odehrává v Kadani; její skoro hotový text vyšel s komentářem

Havlíčkovice dvojdomek na Spořilově

Mapy Google

který ozřejmuje souvislosti s *Petrolejovými lampami*, tuším v roce 1967. *Vlčí kůže* a náčrt třetího dílu *Vylomené dveře* naznačují další osudy hlavní hrdinky Štěpánky Kiliánové: provdá se za Jana Malinu, ale ani toto manželství jí nepřinese dítě. Ovdoví podruhé a potřetí se vdá – tentokrát za Aloise Trakla, jehož nemanželského dítěte se ujme. Štěpka umírá během mobilizace v roce 1938. *Petrolejové lampy* zfilmoval režisér Juraj Herz (1971) s Ivou Janžurovou a Petrem Čepekem v titulních úlohách.

Druhým románem byl *Neviditelný* (1937), děj se odehrává v bohaté rodině, která se postupně rozpadá. Hlavním hrdinou je inženýr, který si vezme dědičku továrny. Po svatbě zjistí, že s nimi v domě žije bláznivý strýček, který si myslí, že je neviditelný. Tento stav postupně rozvrátí jeho manželství a Petrova žena se nakonec dostává do podobného psychotického stavu. Předobrazem prokleté vily byla spisovateli Tauchmannova vila v jilemnické Valdštejské ulici. Román posloužil jako předloha filmu *Prokletí domu Hajnů* režiséra Jiřího Svobody (1988), ústřední postavy sehráli Emil Horváth ml., Petra Vančíková a bláznivého strýce Cyrila vyvedl Petr Čepek.

Ta třetí se jmenoval třetí Havlíčkův román (1939), jde o příběh bezvýznamného úředníka, který se potácí mezi dvěma ženami, nakonec ztrácí obě a zvolí si tu třetí – smrt. I tato kniha posloužila jako scénář k filmu, nejprve Jaroslava Balíka (1968) a pak Dušana Kleina (2001).

Stejně tak *Helimadoe* (1940), příběh pěti sester, který zfilmoval Jaromil Jireš (1993).

Ještě za Havlíčkova života (1942) zfilmoval Martin Frič Havlíčkovu povídku *Skleněný vrch* – pod titulem *Barbora Hlavsová*.

A nechce se mi nezmínit *Zánik městečka Olšiny* (1944), posmrtně vydanou sbírku

fantastických povídek, z nichž titulní povídka sleduje posledních několik dnů existence maloměsta Olšiny potom, co bylo oznámeno, že Bůh umřel – v Olšině vstávají mrtví z hrobů, pole jsou pokryta tisíci černých havranů, vše vrcholí střetem mezi anděly a pekelnými silami, to by měl Hollywood radost!

Tauchmanova vila v roce 1905. Vila byla dostavena v roce 1870 a po zámku patřila v Jilemnici ke stavbám nejluxusnějším. A tak si právě ji vybral Havlíček jako předobraz vily rodiny Hajnů z románu Neviditelný; vila je rozhodně Havlíčkovo nejsilnější místo v jeho tvorbě *Krkonošské muzeum*

Jaroslav Havlíček umřel 7. dubna 1943. Říká se, že na vyčerpání při zánětu mozkových blan, podle nemocničních záznamů šlo o zápal plic. „V neděli bylo krásně, Jarda se nechal svést jarním sluníčkem a do půl těla svlečený pracoval na zahrádce,“ vzpomíná jeho žena Marie. „Pak do tří do rána psal Smaragdový příboj. V šest ráno vstává do práce. Po příchodu z práce dostane vysokou horečku. Za týden umírá v nemocnici Na Bulovce.“

Jaroslav, Marie i Zbyněk Havlíčkovi spí svůj věčný sen na hřbitově v Jilemnici. A, dobrá zpráva v době zavřených knihoven na konec – kompletní Havlíčkovo dílo bylo digitalizováno a zpřístupněno online zdarma. Na projektu Havlíčkova Jilemnice se podílelo Město Jilemnice, Krkonošské muzeum a firma 2ebook.

/ Zdroje: Jan Luštinec, Zpravodaj města Jilemnice; Literární krajina; Vojtěch Mečíř, web jaroslavhavlicek.cz; stránky Divadla Petra Bezruče Ostrava
foto JH Zdenko Feyfar

Klub vojenské historie patří k neziskovým organizacím v Jičíně. Nabízí veřejnosti každým rokem několik akcí. A proč působí právě v Jičíně? Udržuje zde tradici místní historické vojenské jednotky.

Už 1. února 1860 byl založen 74. pěší pluk, jehož doplňovací oblast byla právě na Jičínsku a v dalších místech Královéhradeckého kraje. Sestaven byl ze tří praporů, které opustily své původní jednotky a vytvořily nový pluk. Byly to prapor 28. pěšího pluku z Prahy, 36. pěšího pluku z Mladé Boleslavi a 55. pěšího pluku z Brzezanu (Ukrajina). Tito vojáci začali cvičit nové vojáky pro 74. pěší pluk.

Postupně se pluk rozrostl na čtyři prapory po tisíci mužích v dobách míru, ve válce čítal jeden prapor až 1500 mužů. Majitelem pluku se stal tajný rada a nejvyšší hofmistr Jeho Veličenstva císařovny Alžběty Johann hrabě Nobili. Samotná císařovna Alžběta (Sisi) se dokonce stala kmotrou praporu 74. pěšího pluku. Prvním velitelem pluku byl jmenován plukovník Antonín Krebs ze Sturmwallu od 28. pěšího pluku.

Pluk byl poprvé nasazen do boje v roce 1866, kdy bojoval u České Skalice, Hradce Králové a Aschafenburgu. Vojáci z této jednotky pochodovali i do Velké války (1914 – 1918). Po ní byl však 74. pluk zrušen. Připomínáním tradice 74. pluku se snažíme ukázat, že Jičínáci se zbraní v ruce pokládali život za svou vlast, a proto bychom na ně neměli zapomínat.

Jičínští kadeti jsou svou činností unikátní v celé Evropě. Jsou velmi aktivní a žádanou složkou na kulturních akcích. Důkazem rozsáhlé činnosti je fakt, že setnina v minulém roce navzdory rušeným akcím kvůli covidu absolvovala 29 akcí pro veřejnost, z toho byly dokonce dvě mezinárodní.

Covidový rok 2020 pro jičínské kadety přitom začal velmi dobře. Setnina se totiž

probojovala mezi tři nejúspěšnější v Nadačním fondu Tesco *Vy rozhodujete, my pomáháme*. Náš projekt „Vybavení pro Jičínské kadety“ získal 2 886 hlasů, díky kterým jsme se umístili na krásném druhém místě, které znamenalo částku 16 tisíc korun na nové vybavení.

Vybavení zakoupené díky tomuto projektu mělo být kadetům předáno právě v Jičíně při připomínce 160 let založení pluku. Bylo totiž zakoupeno 7 bajonetů na pušky Enfield, které užívá Jičínská kadetní setnina. Bajonet byl základní součástí výstroje každého vojáka, tedy i kadeta. Počet 7 není náhodný, protože jeden ponese velící kadet a z dalších šesti pak ostatní kadeti budou schopni postavit dvě stabilní pyramidy z pušek, mezi které bude možné zavěsit prapor. Bajonety jsou v ochranném koženém pouzdru s mosazným kováním. Bajonet je nošen v bílém koženém závěsu přes rameno, které pro kadetní setninu vyrobil Tomáš Vondriska, přezky na závěsy vyráběl Martin Tichý. Bajonety však na akcích budou moci používat jen kadeti od IV. třídy výcviku, tedy ti, kteří jsou zodpovědní a bezchybně zvládají všechny povely, ostatní je budou nosit jen v pouzdru přes rameno a nebudou je z pouzdra vyndávat.

K dnešnímu dni setnina vlastní již 28 uniforem, členská základna však mírně klesla na 17 členů kadetní setniny a 3 členy KVH s vlastním vybavením, celkem tedy máme 20 členů. Kadetní setnina stále hledá a přijímá nové členy, proto doufáme, že počet jejich členů v budoucnosti ještě stoupne.

Ferdinand Bučina, Jičínské náměstí, Pestrý týden, 1941

Upřímně doufáme, že 11. dubna 2021 budeme moci 74. pěší pluk v Jičíně připomenout. Připravujeme vzpomínku na osudy této jednotky u kasáren, jež této jednotce patřily. Plánovány jsou i manévry, aby si lidé mohli vyzkoušet povely, které v roce 1866 používala rakouská armáda. Veřejnost bude moci sledovat i zkoušky kadetů, nebo jak se dá z pušek pomocí bajonetů postavit pyramida. Bude nás těšit, když co nejvíc Jičíňáků naše pozvání využije.

/ Petr Lazurko, Jičínský zpravodaj

mnichovo hradiště

Není pochyb o tom, že největší a nejsledovanější městskou investicí letošního roku bude druhá etapa revitalizace náměstí. Ta bude stát 25 milionů korun a promění část náměstí mezi radničním blokem, poštou a školou. Představu o tom, jakým směrem se budou práce ubírat, už dává hotová první etapa, která probíhala od května do prosince loňského roku.

Také v severní a severovýchodní části náměstí letos dojde ke sjednocení povrchů, srovnání nivelity, výměně veřejného osvětlení, vybudování parkovacích míst nebo k instalaci nového mobiliáře – zejména laviček podsvětlených LED pásky nebo nových odpadkových košů.

Dominantou severní části náměstí potom bude hájek jednadvaceti okrasných jabloní. Ty budou vysázeny na místě, kde byly ještě před několika měsíci v provozu autobusové zastávky. Stromy však budou vysázeny i na straně náměstí před školou. Zde půjde o hrušně.

Vizualizace naznačuje, jak by měla vypadat centrální plocha náměstí po skončení druhé etapy revitalizace.

Autor: Rehwaldt Landschaftsarchitekten

A náměstí se po desetiletích opět dočká návratu Václava Budovce z Budova. Jeho socha bude ze zámecké zahrady k severovýchodnímu rohu radnice, tedy

nedaleko historického hlavního vstupu, přesunuta právě během letošní etapy. V sousedství jabloňového háje před poštou bude v letošním roce připravena také instalace vodního prvku, přes dva metry širokého a bezmála jedenáct metrů dlouhého koryta řeky Jizery.

Zastupitelé alokovali z rozpočtu města na druhou etapu 25 milionů korun, přičemž projektový tým městského úřadu usiluje o to, aby 80 procent nákladů pokryly dotační peníze. Realizátorem projektu je stejně jako v případě první etapy mladoboleslavská stavební společnost H-Intes, která je dodavatelem kompletní revitalizace. Ta by měla ve výsledku trvat tři až čtyři roky.

Součástí letošního stavebního ruchu na náměstí budou rovněž další stavební práce v prostoru mezi hotelem U Hroznu a Družstevní ulicí. Kvůli propadu sklepů, které v tomto místě zůstaly po demolici zástavby ustupující v 70. letech stavbě průtahu a vzhledem k nutnosti jejich statického zajištění, bude sanace sklepů realizována městem od března do června za spoluúčasti Středočeského kraje.

/ Kamelot

jablonec

V roce 2021 začala fungovat nová příspěvková organizace zřízená městem – Kultura Jablonec. Akce, které byly organizovány pod hlavičkou Eurocentra a Jabloneckého kulturního a informačního centra, tak nově zaštití právě tato společnost.

„Všichni bychom si přáli, aby slovo kultura bylo znovu živé a nezůstalo jen na papíře nebo on-line. V letošním roce mají opět největší šanci programy pod širým nebem. Připravujeme varianty konání akcí dle limitu počtu návštěvníků. Pokud se situace bude dobře vyvíjet, počítáme s prvními akcemi na jaře.

Přednostně pod širým nebem stejně jako loni. Velikonoční slavnosti se ale budou muset ještě bohužel obejít bez tradičních vystoupení,“ říká Petr Vobořil, ředitel organizace Kultura Jablonec, k nejbližším plánům.

„Zimní výstavu Vítězové bílé stopy v návaznosti na legendární běžkařský závod Jizerská padesátka otevřeme okamžitě, jak nám to pravidla umožní.

Loni se s velkým ohlasem setkala výstava české krajinomalby *Má vlast* v kostele svaté Anny a Domě Scheybalových / FOTO . Návštěvnost byla plynulá, rozložená do několika měsíců, a tak nebylo těžké splnit hygienické požadavky. Podobný

koncept bychom rádi lidem nabídli i letos. Na letní sezónu plánujeme výstavu obrazů k výročí zakladatele Spolku výtvarných umělců Mánes. Důležité je zdraví nás všech. To ostatní bude následovat,“ uzavírá Vobořil.

/ Jablonecký měsíčník

* Na začátku roku 2020 zatoužila skupina vynikajících jabloneckých fotografů po čerstvém větru, a tak se stalo, že 20. 2. 2020 ve 20 hodin a 2 minuty vznikl nový fotoklub, a že bylo u vzniku hodně dvojek a nul, tak si začali říkat **F2020**. Většina členů fotografuje přírodu ve všech jejích podobách, ale někdo se specializuje na reportážní fotografii, která dokumentuje život, kulturu a sport na Jablonecku. Abstraktní fotografie také zaujímá určitou část fotografií fotoklubu. Členové fotoklubu se z většiny soustředí na Jablonec a jeho okolí, přesto někteří členové přivázejí fotografie z blízkého i vzdáleného zahraničí. V současné době fotoklub 2020 čítá 14 členů. Slávek Bára, Aleš Bobek, Viliam Folta, Ivo Jareš, Aleš Ječmeň, Helena Kočová, Dagmar Lühringová, Jaroslav Moravec, Václav Novotný, Hana Palečková, Václav Špetlík, Radek Štrupl, Miro Tichý a Jiří Výbora – jo, je jich čtrnáct.

liberec

Jak ochránit památkově cenné Liebiegovo městečko v Liberci?

Odpověď na tuto otázku předložila Pracovní skupina pro Regeneraci městské památkové zóny. Chce tuto unikátní lokalitu někdejšího zaměstnaneckého sídliště vyhlásit městskou památkovou zónou.

V minulosti už taková snaha byla, ale nepodařilo se ji dotáhnout do konce. „Liebiegovo městečko je historický unikát, který si zaslouží větší ochranu. Součástí snahy o jeho záchranu by nemělo být ale jen vyhlášení městské památkové zóny, ale také nový dotační fond, který by podpořil jeho zachování v původním stylu. Některé opravy a rekonstrukce zde v posledních letech nebyly provedeny zrovna citlivě. Věřím, že tento návrh podpoří i většina zastupitelů,“ říká náměstek primátora pro ekonomiku, strategický rozvoj a dotace Jan Korytář.

Současná městská památková zóna zahrnuje zejména oblast centra města a okolí Masarykovy ulice. Liebiegovo městečko by mělo tvořit další samostatnou vymezenou zónu, která by byla pod dohledem památkářů. Památkovou zónu vyhláší Ministerstvo kultury a jedná se o proces, který může trvat i několik let.

Památkářům se nelíbí necitlivé úpravy na některých domech, ať už jde o zateplení a znehodnocení fasády, nahrazování střešních pálených tašek nebo třeba o odstraňování typických dřevěných okenic.

Stále nedoceněné Liebiegovo městečko, postavené jako zázemí textilní továrny Johann Liebieg & Co., pozdější Textilany, představuje jeden z nejpozoruhodnějších a nejhodnotnějších souborů tohoto typu na našem území.

„Tato zcela unikátní lokalita zahradního města patří bezesporu k tomu nejcennějšímu, co v Liberci máme. Jedná se spíše o nedopatření, že tato oblast už dávno není památkovou zónou,“ doplňuje Petr Freiwillich z Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Liberci.

Pracovní skupina navrhuje také zřídit nový městský dotační fond na opravy památek. Ten má pomoci nejen kulturním památkám a v budoucnu i Liebiegovu městečku, ale zejména objektům spadajícím do městské památkové zóny, které však kulturními památkami vyhlášeny nejsou.

„V tom vidím ten největší přínos. Fond by mohl financovat rozdílnější opravy oproti běžné. Příkladem je použití požadovaných dřevěných oken místo plastových. Město by tím majitele objektů motivovalo,“ myslí si Jaroslav Badalec, vedoucí oddělení památkové péče libereckého magistrátu. Ve fondu by podle členů pracovní skupiny mělo být každoročně zhruba 3 až 5 milionů korun.

/ Jan Král, SM Liberec

Baťa opustí budovu, kterou firma kdysi v Liberci postavila

V Liberci končí prodejna Baťa v budově na Soukenném náměstí, kterou ve 30. letech výrobce obuvi sám postavil. Devítipodlažní funkcionalistický dům dnes – stejně jako řada dalších bývalých budov Baťa – patří zlínské developer-

ské společnosti Heritage Real Estate, která prodejně obuvi neprodloužila smlouvu. Z památkově chráněné budovy zmizí i nápis Baťa, uvedla liberecká MfD.

„Chystáme se na celkovou rekonstrukci budovy. Prázdná nezůstane. Tradice prodeje bot sice pokračovat nebude, v přízemí bude pravděpodobně kavárna. Baťa měl v současnosti tři patra, ostatní obsadili jiní nájemci. Myslím si, že dokážeme zaplnit všechna. Vietnamských prodejen se lidé obávat nemusí,“ řekl deníku Viktor Šimeček z Heritage Real Estate.

Liberecká budova Baťa patří ve městě k nejvýraznějším zástupcům funkcionalismu. Prodejna obuvi se tu zavře 19. února. „Mrzí nás to s ohledem na tradici prodeje bot, která je s domem spjatá. Intenzivně jednáme o přesunu prodejny do nedalekého nákupního centra,“ řekla deníku marketingová manažerka společnosti Baťa Denisa Jandová.

V Liberci má firma ještě druhou prodejnu v OC Nisa.

/ archiweb – ČTK

*** Grafity s nejstarším zobrazením Liberce**

Mezi nejceněnější a nejzajímavější exponáty Severočeského muzea, které se dočkají zrestaurování, patří například cenné grafity na papíře, které jsou nejstarším vyobrazením Liberce. „Máme 500 grafických listů a jejich problémem je, že jsou na kyselém papíře, který de facto sám sebe požírá. Tomu chceme zabránit a grafické listy uchovat i budoucím generacím,“ přibližuje jednu z chystaných akcí restaurátorů Jiří Křížek.

Nejvíce peněz bude stát nejspíš restaurátorský zásah u nástěnných gobelínů, které až do uzavření muzea mohli lidé obdivovat ve velkém sále Severočeského muzea v Liberci. „Do sálu jsme je po rekonstrukci nevraceli právě proto, že půjdou k restaurátorům. Odborný zásah na nich bude patřit k nejnákladnějším a půjde do milionů. Musí se také odstranit zásahy na nich provedené v minulosti, kdy se používaly různé metody oprav, které jsou dnes už přežitkem. Například se hodně podlepovaly lepidly a to vše musí pryč,“ vysvětluje Jiří Křížek. Pokud vše půjde bez komplikací, objeví se gobelíny ve výstavních síních někdy v letech 2022 – 2023.

/ Liberecká drbna

liberecký kraj

* Nezaměstnanost v Libereckém kraji dál roste. V lednu se zvýšila o další 0,2% bodu na 4,3%. Podle údajů, které zveřejnil Úřad práce, hledalo v kraji uplatnění 13 018 lidí.

za humny

NOVÁ PAKA – V bývalém klášteře čp. 144 byly v prosinci zahájeny rozsáhlé stavební práce. Po mnoha výběrových řízeních získala zakázku na přestavbu zhruba poloviny objektu firma MBQ, která nabídla ve výběrovém řízení celkovou částku 107 milionu korun. Finanční prostředky na přestavbu kláštera získala nadace Život bez bariér

částečně z dotace EU (cca 45 milionu), 21 milionem přispěla Nová Paka a 36 miliony Královéhradecký kraj. Stavba je plánována na období 14 měsíců a výsledkem by mělo být opravené 2. podzemní podlaží, včetně propojení se stávajícím objektem Centra bez bariér, první podzemní podlaží a první nadzemní podlaží. Součástí oprav bude i revitalizace rajské zahrady, i když se s ní původně nepočítalo. Prostory budou využity pro činnost stávajících sociálních služeb denního stacionáře, sociální rehabilitace a sociálního poradenství. Část objektu bude sloužit pro nově vznikající komunitní centrum.

Klášter paulánů v Nové Pace je první kamennou stavbou v Nové Pace. Podnět k jeho výstavbě kláštera dal majitel zdejšího panství svobodný pán Rudolf z Tiefenbachu ve své závěti z roku 1650. V rámci josefínských reforem byl klášter zrušen. Do konventu byl na počátku 19. století přemístěn z Jičína vojenský výchovný ústav pro děti, od r. 1872 sloužila budova jako nemocnice.

Občanské sdružení Život bez bariér bylo založeno v roce 2004 a od této doby pomáhá zdravotně postiženým a seniorům odhalit jejich potenciál a znovu se začlenit do společnosti. Dlouhodobým záměrem občanského sdružení je vybudování centra komplexních služeb pro osoby se zdravotním postižením, seniory i veřejnost v prostorách bývalého kláštera a nemocnice v Nové Pace a záchrana nemovité kulturní památky, za kterou byla hlavní budova tohoto areálu prohlášena v roce 1958.

/ Zdroj: Jitka Fučíková, Achát

Zemřel fotograf Jiří Čejka, čestný člen novopackého Fotoklubu MKS, jehož byl 18 let předsedou.

Do tehdy ještě Spojených fotokroužků při Domu osvěty v Nové Pace vstoupil Jiří Čejka krátce po ukončení základní vojenské služby, asi v roce 1969. Fotografování ho provázelo i profesním životem. Využíval ho jako pracovník propagačního oddělení podniku SSaZ Nová Paka a později i jako zaměstnanec Městského muzea v Nové Pace. Jiří byl jedním z mála v novopackém fotoklubu, kdo absolvoval

Lidovou konzervatoř výtvarné fotografie pod vedením prof. Jána Šmoka v Hradci Králové.

/ Miroslav Suchánek, Vlád'a Herbrych, Achát

V Novinách zahájilo testování nové krematorium. Pece z Ameriky dokáží zpopelnit i tělo vážící 450 kilogramů

V Novinách pod Ralskem na Českolipsku zahájilo dnes testování svých dvou pecí nové krematorium, které buduje majitel jablonecké pohřební služby Ladislav Kopal.

V České republice funguje 27 krematorií, v Libereckém kraji jsou dvě – v Liberci a Semilech. Kremační pece, které se dnes v Čechách standardně používají, si ale podle Kopala dokážou většinou poradit jen s tělem o hmotnosti 130 – 150 kilo. Mohutnější zemřelé dnes nelze zpopelnit. Tuto mezeru chce svým zařízením vyplnit. Dvě pece americké výroby si dokážou poradit i s tělem morbidně obézního člověka, navíc mohou pracovat v nepřetržitém provozu. Dostatečnou kapacitu má i chladicích prostor (chladárna na 200 rakví, mrazicí box na 30).

Kopal chtěl původně moderní krematorium postavit v Jablonci nad Nisou, setkal se ale s nepochopením. Své zařízením tak buduje v bývalé kancelářské budově uranového průmyslu. V přízemí už je kompletně hotová technologická část, Kopal chce s kremacemi začít 1. března. Dál bude pracovat na prostorách pro veřejnost, včetně obřadní síně, tu by chtěl otevřít na Dušičky.

/ Genus – ČTK

No, tak já jsem si vždycky přál skončit v novinách...

skoro po uzávěrce

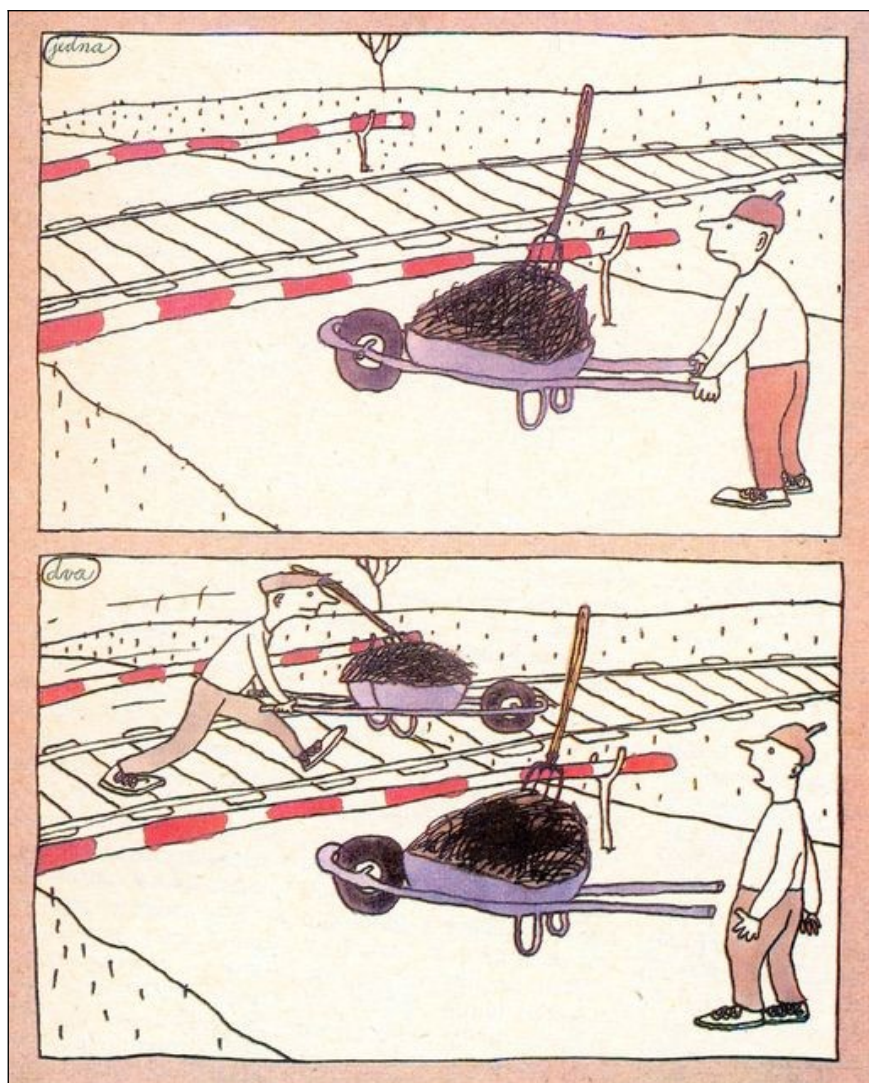
Turnov kvůli daňovému vládnímu balíčku schválenému loni v prosinci musí ušetřit 28 milionů korun. Sníží příspěvky svým organizacím a rozdělí méně peněz na dotacích. Čtrnáctitisícový Turnov původně počítal s příjmy ze sdílených daní ve výši přes 208 milionů, nyní očekává 180 milionů.

Oproti původně schválenému rozpočtu podle něj o pět procent snížili provozní

příspěvky obchodním a příspěvkovým organizacím města. Méně dostanou i sportovní, kulturní i vzdělávací organizace, které žádaly město o dotace. Turnov ročně rozdával skoro deset milionů korun. „To snížíme o 20 procent,“ řekl starosta Hocke. Dalších půl milionu korun radnice ušetří snížením pracovních úvazků svých zaměstnanců a méně peněz půjde i do bytového fondu. Podle starosty město také odloží plánované opravy protékající kašny na náměstí Českého ráje nebo hřbitovní zdi na Hruštici, která je ve velmi špatném stavu. Letos se ani nebudou dělat podle starosty celoplošné opravy komunikací. Méně peněz půjde na údržbu zeleně a méně často se bude ve městě uklízet i vyvážet odpadky.

Rozpočet Turnova byl v příjmové části upraven na bezmála 391 milionů, výdaje na 394,8 milionu korun.

hrdý okýnko

Trosečník – kulturně společenský e-zin * vydavatel a redaktor: Milan Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * rozšiřování vítáno, opisování taky
nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!

sorry

Karel Hohl

na poslední chvíli

Toto jsem ovšem musel přetisknout. Bez dovolení, ale musel...

Centrální řízení, má-li jej v rukou neřízená střela s predátorskými sklony, může být na obtíž. Důkazem budiž očkování

Inventura / Politika
13. 02. 2021 | 5:00

Když se na sklonku minulého týdne šuškal, že vrchnost zakáže pohyb obyvatelstva mezi kraji, mohlo to ledaskomu připadat jen jako šílený nápad málo přičetné vlády, která už bezmála rok kvůli koronapandemii velice neempaticky míchá našimi životy i osudy.

Hejtman se minulou neděli řečnický ptal, „kdo by tedy nakonec mezi kraji necestoval“, když bylo avizováno tolik výjimek, že postihly téměř každou životní situaci. Kromě vykuků, kteří se rozhodnou obejít restrikcí tak nějak z plezíru a zajedou se k sousedům pouze vyvětrat, byť k tomu mají dostatek prostoru za svým barákem, na svém hřišti. Je to jejich vizitka, stejně jako vizitka těch, kdo jim umožní, že se mají kde větrat. Tím myslím ty narychlo sepsané smlouvy

o pronájmu pokojů na horách nebo home office z horského apartmánu za asistence celé rodiny. To už se dva víkendy dít nemá, ale děje. Na takovou účelovou smlouvu každopádně musí být vždycky dva.

Po týdnu nemáme Checkpoint Svijany na dálnici D10 na jižní hranici kraje, nýbrž Checkpoint mezi Jilemnicí a osm kilometrů vzdáleným Vrchlabím na pomezí Libereckého a Královéhradeckého kraje. Zkrátka mezi okresy Semily a Trutnov. Jak to na „čáře“ chodí, netuším, neb spořádaně držím lockdown, ale dokážu odhadnout, že nijak. Každý, kdo má potřebu sednout v třesnutém mrazu do auta, k tomu bezesporu má dost dobrý důvod bez ohledu na to, co kdo komu nařizuje.

Ve vládním nařízení se praví: Obecně je zakázáno všem osobám s místem trvalého pobytu nebo bydlištěm nacházejícím se na území okresu Trutnov (Sokolov a Cheb v západních Čechách) opustit území daného okresu a všem osobám, které nemají na území okresů Cheb, Sokolov a Trutnov místo trvalého pobytu nebo bydliště, vstup, pohyb a pobyt na území těchto okresů, s výjimkou:

- 1. cest za účelem výkonu povolání nebo činností sloužících k zajištění**
 - a) bezpečnosti, vnitřního pořádku a řešení krizové situace,**
 - b) ochrany veřejného zdraví, poskytování zdravotní nebo sociální péče, včetně dobrovolnické činnosti,**
 - c) veřejné hromadné dopravy a další dopravní infrastruktury,**
 - d) služeb pro obyvatele, včetně zásobování a rozvázkové služby,**
- 2. dětí, žáků a studentů účastnících se vzdělávání v zařízeních, u nichž není dáno omezení provozu podle usnesení vlády České republiky ze dne 7. ledna 2021 č. 13, a jejich nezbytného doprovodu,**
- 3. neodkladných cest, jejichž uskutečnění je nezbytně nutné z důvodu ochrany života, zdraví, majetku nebo jiných zákonem chráněných zájmů,**
- 4. cest do zaměstnání a k výkonu podnikatelské nebo jiné obdobné činnosti a k výkonu povinnosti veřejného funkcionáře nebo ústavního činitele,**
- 5. cest za účelem zajištění nezbytných potřeb osob příbuzných a blízkých nebo potřeb pro jinou osobu (např. dobrovolnictví, sousedská výpomoc), zajištění péče o děti, zajištění péče o zvířata,**
- 6. nezbytných cest do zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb, včetně zajištění nezbytného doprovodu příbuzných a osob blízkých, a do zařízení veterinární péče,**
- 7. nezbytných cest za účelem vyřízení úředních záležitostí, včetně zajištění nezbytného doprovodu příbuzných a osob blízkých,**
- 8. nezbytných cest za účelem individuální duchovní péče a služby,**
- 9. nezbytných cest za účelem výkonu veterinární péče,**
- 10. nezbytných cest za účelem účasti na svatbě, prohlášení osob o tom, že spolu vstupují do registrovaného partnerství a na pohřbu,**
- 11. cest zpět do místa svého trvalého pobytu nebo bydliště.**

Jinými slovy všichni, kdo k tomu mají důvod. Tedy i majitelé tamních rekreačních nemovitostí, kteří spadají pod bod 3, neboť oni mají zákonem chráněný zájem vztahující se k jejich majetku. V této době obzvlášť, už proto, že

všechny místní i přespolní policejní síly hlídají na silnici, zda někdo nejede přes čáru na nákup, vypínají neposlušné vleky a zkoumají, je-li jízda za rolbou v mezích zákona. Nemají tudíž kapacitu řešit vykradené chalupy.

Týká se to pravých chalupářů a majitelů horských apartmánů, ne chytráků, kteří se snaží proniknout na čerstvé povětrí ohnutím pravidel. Majitelé rekreačních chat, chalup a apartmánů se mohou snadno prokázat zápisem v katastru nemovitostí. Stačí k tomu aplikace ikatastr.cz, kde na jedno kliknutí na kontrolujícího policistu vyskočí, že člověk, jehož doklady drží v ruce, je majitelem nemovitosti. A je úplně jedno, že má na autě rakev s běžkami a skialpy a ve voze vlastní rodinu.

Vlastník nemovitosti, pokud ve vlastním zájmu dodrží zásadu bydliště – cesta autem – pobyt na chalupě s vycházkou dle pravidel, si sice může vymyslet spoustu důvodů, proč na chalupu musí, proč by to ale dělal? Jednoznačně ve výjimkách je a nemusí bájít, že jede zavřít vodu, aby v třesnutém mraze nezamrzla a trubky nepopraskaly, nakrmit kocoura nebo natáhnout pastičku na myš. A je na policistovi, aby o tom nediskutoval. Má to ve výjimkách. Osobně bych uvítala, kdyby policisté od svých šéfů dostali nějaké jednoznačnější noty a vše se neodvíjelo jen od jejich úhlu pohledu a úsudku. Být „vrácen od hranic“ okresu jenom proto, že policista něco špatně vyhodnotil nebo nepochopil, to je chyba. Jistě, zbývá přechod přes nestřeženou zelenou hranici... Píšu to proto, že policie kapacitu na zpracování alespoň nějakých pravidel má: Vždyť řady policejních metodiků na prezidiu tento týden posílil člověk, který má s pohybem mezi okresy a pobytem v nemovitostech opravdu nepřekonatelné zkušenosti – liberecký krajský policejní exředitel.

Počasi ale stejně cestám do hor moc nepřeje, venkovní mrazy trhají rekordy a vycházka po okolí bydliště k vyčištění hlavy bohatě postačí. Do karet hraje i datum, protože jarní prázdniny teď mají jiné české regiony než pražské. Horší to bude po 22. únoru, kdy prázdniny začnou prvním pěti pražským obvody a v dalším týdnu zbytku Prahy. Pak ještě budou následovat přípražské okresy Praha-východ a Praha-západ, které letos prázdninový blok zakončí 14. března. Tím odezní letošní vskutku nejistá hlavní sezona a na horách bude konečně klid.

Zmiňuji to proto, že celá Praha se na Petřín nevejde, byť už se tam alespoň sáňkovat smí. S přepravou lyží a snowboardů petřínskou lanovkou je problém, protože právě toto je zakázáno celorepublikově. Že to začátkem týdne chvíli fungovalo, dokladuje jen to, jaká je pod svícem tma. Pokud by někdo vyhodnotil, že sportovní náčiní lanovkou vedoucí na Petřín přepravovat lze, pak by to muselo být analogické s lanovkou ještědskou.

Liberecko a Jablonecko (kam ostatně patří i krkonošský Harrachov) má každopádně velké štěstí, že okresní uzávěra nepostihla i je. Navzdory tomu, že se tu britský model čínské chřipky údajně šíří jako požár pampou. Jediné dostupné číslo je až 70% z kontrolovaných vzorků.

Víkend totiž patří legendární Jizerské 50 a sebestřednějším sportovci fakt nejsou mezi výjimkami. Čímž by odpadly i závody profesionálů, jediné letos povolené. Tím by kompletní 54. ročník legendárního závodu a souběžně

i 50. ročník, pojatý jako memoriál Expedice Peru, zmizel v propadlišti dějin. Dost na tom, že se letos nejede závod amatérů, mnohatisícové klání zapálených hobíků v bílé stopě, jež je kořením celého sportovního víkendu v Jizerských horách.

Od čtvrtka se nemluví o ničem jiném než o zrušení nouzového stavu.

Rozhodnutím sněmovny skončí s nedělní půlnocí. Je to úplně jednoduché: Vláda i s nouzovým stavem dovedla zemi na okraj propasti. Nebudu opakovat, jaké invektivy na ose koalice – opozice víří mediálním prostorem, ale nastal čas zkusit, zda to nejde i jinak – bez nouzového stavu. Země se neocitla v žádném legislativním vakuu, země se pouze vymanila ze svěřací kazajky, kterou nafasovala bez možnosti zkusit jiné řešení.

Tím řešením je vyhlášení restrikcí podle zákona o veřejném zdraví, jež ale vyžadují zdůvodnění a správné zacílení. A jsme u jádra věci. Pokud někdo zavře například vleky, musí vyargumentovat, kolik lidí se na tuzemských vlecích a lanovkách nakazilo, kolik se následně vytrasovalo jejich kontaktů a kolik z nich bylo pozitivních. Jinými slovy, jak hojně vzniklo ohnisko nákazy. K tomu by se ovšem musela konečně zveřejňovat nezpochybnitelná data, jež seberou vítr z plachet nevěřícím a pochybujícím.

Tím, že odpadl tuhý a pro všechny úrovně řízení státu pohodlný nouzový stav, je tu každopádně prostor zbavit se řady tupých protiepidemických opatření, o jejichž účinnosti lze pochybovat. Která to jsou, to záleží na úhlu pohledu a osobních preferencích. A hlavně na pravdivých datech.

Osobně každé pondělí bedlivě naslouchám krajskému hygienikovi, který otevřeně referuje o tom, kde se v našich zeměpisných končinách nejvíce šíří čínský mutant. Je to každý týden téměř totožné. Ve firmách a ve školách. V kraji je na spadnutí vyhlášení stavu nebezpečí, jenž má nahradit nouzový stav a je v režii hejtmanů. Fakticky se nezmění téměř nic, lečacos se ale legislativně a administrativně zkomplikuje. Vše možné zákazy a omezení si bude muset vzít na triko krajská hygiena, takže vyvstává otázka, zda to kapacitně zvládne. Nejhorší ale na nastalé situaci je, že se kvůli možnému obnovení nouzového stavu vs. vyhlášení stavu nebezpečí po krajích štípla jednota českých a moravských hejtmanů. To ve vládních sférách může vést až k radostnému hromadnému tančení chorovodu.

Tady je evidentní, kdo se na pozici dostal v barvách vládních stran a kdo v opozičním dresu. Odmítám ale dedukci některých komentátorů situace, že prokazatelně neschopnému premiérovi vyšel ďábelský plán, jak přehodit odpovědnost za nezvládnuté řešení pandemie na parlamentní opozici a práci s ní spojenou na šéfy krajských samospráv. To je jen vlhký sen všech, komu sešikovaná opozice vyzbrojená vlastními řešeními rozkopala hračky.

Protože se situace stran toho, co bude v pondělí, mění každou hodinu, téma opustím. Ono to zase nějak dopadne, ostatně jako vždycky. Každý, kdo má všechno na svém místě, se k tomu už vyjádřil na sociálních sítích i jinde ve veřejném prostoru, a život jde dál. Podstatné je jedině to, aby náporu čínské chřipky a všem jejím mutacím odolal tuzemský systém zdravotnictví, aby

zbytečně a bez pomoci neumírali další lidé a abychom to všichni ekonomicky a lidsky přežili. K tomu cílila a cílí všechna opatření bez ohledu na to, jak to kdo chce prezentovat a co z toho vytěžit.

Dlužno podotknout, že ve sféře očkování prověřenými vakcínami vyprodukovanými v civilizaci, které jako jediné může vyvést lidstvo zpátky na světlo, se nic nezmění ani zrušením nouzového stavu. Vládní chaos pokračuje, kraje s tím málem přidělené vakcinační dávky dělají, co umějí. A právě tady se ukazuje, že centrální řízení, má-li jej v rukou neřízená střela s predátorskými sklony, může být na obtíž.

Například v Jablonci nad Nisou začali v pátek očkovat v domech s pečovatelskou službou. Ve čtyřech domech tam žije zhruba 250 seniorů, o očkování projevilo zájem 70 procent z nich. Dávku Moderny dostali bez ohledu na to, zda jsou v kategorii 80+. Tady bylo rozhodujícím kritériem, že jsou obyvateli sociálního zařízení, v němž žije společenství osob rizikové kategorie. To má logiku.

Až tahle největší logistická akce v dějinách tuzemského zdravotnictví skončí, bude to na rychlé špunty. Jestli se toho tedy dožijeme i my dříve narození, nicméně pro potřeby hromadné vakcinace mladí a neklidní. Bude-li pokračovat zvoleným tempem, vidím to na řadu suchých únorů za sebou.

Všem normálním lidem hezký víkend.

/ Alena Roubalová, GENUS